

3.2.2014

Asia

Epäily kielletystä kilpailunrajoituksesta kaupunki- ja paikallislehtien markkinoilla Äänekoskella

Osapuolet

Toimenpidepyynnön kohde:

Keskisuomalainen Oyj

Toimenpidepyynnön tekijä:

Äänekosken Kaupunkisanomat Oy

Äänekosken Paikallislehti Oy (konkurssissa)

Ratkaisu

Kilpailuvirasto jättää asian tutkimatta

Asian vireille tulo

1. Äänekosken Paikallislehti Oy teki Kilpailuvirastolle toimenpidepyynnön 15.10.2010, jossa se epäili Keskisuomalainen Oyj:n syyllistyneen määrään väärinkäyttöön ilmaisjakeluna toimitettavien kaupunkilehtien markkinoilla Äänekoskella. Äänekosken Paikallislehti Oy asetettiin konkurssiin tammikuussa 2011.
2. Äänekosken Kaupunkisanomat Oy ilmoitti syyskuussa 2011 virastolle jatkavansa konkurssiin menneen Äänekosken Paikallislehden tekemää toimenpidepyyntöä.
3. Kilpailu- ja kuluttajavirasto lähetti 19.12.2013 päätösluonnoksensa Keskisuomalainen Oyj:lle ja Äänekosken Kaupunkisanomat Oy:lle hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaiselle kuulemiselle. Osapuolet eivät vastanneet viraston lausuntopyyntöön määräaikaan 17.1.2014 mennessä.

Osapuolten toiminta markkinoilla

4. Toimenpidepyynnön tekemisen ajankohtana Äänekosken Paikallislehti Oy julkaisi Kosken Kanava -kaupunkilehteä, joka jaettiin kerran viikossa jokaiseen talouteen Äänekoskella ja Konnevedellä. Äänekosken Paikallislehti Oy asetettiin konkurssiin ja sen julkaisema Kosken Kanava -lehti lakkautet-

3.2.2014

tiin tammikuussa 2011. Äänekosken Kaupunkisanomat Oy aloitti kaksi kertaa viikossa ilmestyvän Äänekosken Kaupunkisanomien julkaisun maaliskuussa 2011.

5. Keskisuomalainen Oyj on Helsingin Pörssissä noteerattu viestintäyhtiö, jonka kotipaikka Jyväskylä. Yhtiön päätoimialana on sanomalehtien ja verkkolehtien kustantaminen, sanomalehtien ja muiden painotuotteiden painaminen ja jakelu. Keskisuomalainen -konserni kustantaa kahta seitsemänpäiväistä maakuntalehteä, Keskisuomalaista ja Savon Sanomia, kahta aluelehteä Iisalmen Sanomia ja Warkauden Lehteä sekä 16 tilattavaa paikallislehteä ja seitsemää kaupunkilehteä. Keskisuomalainen -konsernin paikallis- ja kaupunkilehdet on yhtiötetty Maakunnan Sanomat Oy:n alle.
6. Toimenpidepyynnön tekijöiden toimittamien tietojen mukaan Keskisuomalainen -konserni on omaksunut menettelytapoja, joiden tarkoituksena ja vaikutuksena on ollut ollut kilpailijoiden sulkeminen pois paikallis- ja kaupunkilehtien markkinoilta. Toimenpidepyynnön tekijöiden mukaan nämä menettelytavat koostuvat saalistushinnoittelusta, jota olisivat harjoittaneet Keskisuomalainen -konserniin kuuluvat Sisä-Suomen Lehti ja Extra-Sanomien sekä muista poissulkevista sopimus- ja alennuskäytännöistä, joiden tarkoituksena on ollut estää tai rajoittaa asiakkaita ostamasta ilmoitustilaa muissa kaupunki- ja paikallislehdissä kuin Keskisuomalainen -konserniin kuuluvissa lehdissä. Toimenpidepyynnön tekijöiden mukaan Keskisuomalainen -konserni on tarjonnut asiakkailleen ilmoitustilaa kustannukset alittavaan hintaan ja asettanut alhaisen tarjoushinnan ehdokseen, että asiakas ei mainosta kilpailevissa lehdissä sekä muilla tavoin pyrkinyt sulkemaan pois kilpailijoitaan markkinoilta.

Oikeudellinen arvio

Sovellettava lainsäädäntö

7. Kilpailulain (948/2011) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaaminen vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Lain 31 §:n mukaan kilpailuvirasto ryhtyy toimenpiteisiin kilpailunrajoituksen tai sen vahingollisten vaikutusten poistamiseksi, jos se katsoo elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän rajoittavan kilpailua 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettulla tavalla ja toimenpiteisiin ryhtyminen on tarpeen terveen ja toimivan kilpailun turvaamiseksi markkinoilla.
8. Kilpailulain 32 §:n kilpailuvirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Virasto jättää asian tutkimatta, jos ei voida pitää todennäköisenä, että kyseessä on 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa tarkoitettu kielletty kilpailunrajoitus; kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana; tai asiaa koskeva toimenpidepyyntö

3.2.2014

on ilmeisen perusteeton. Päätös tutkimatta jättämisestä on tehtävä viipymättä.

Ratkaisun perustelut

9. Kilpailulain 32 §:n mukaan Kilpailuvirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen ja jättää asian tutkimatta, jos tutkiminen ei ole tarpeen terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi vahingollisilta kilpailunrajoituksilta. Lain yksityiskohtaisten perustelujen mukaan säännöksen tavoitteena on varmistaa, että Kilpailuvirasto käyttää toimivaltaansa niin, että 1 §:ssä ilmaistu lain tavoite terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisesta toteutuu mahdollisimman hyvin. Asioiden tärkeysjärjestys määräytyy niiden merkittävyyden perusteella.
10. Lain perustelujen mukaan Kilpailuviraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakaviin kilpailunrajoituksiin. Arvioidessaan tehtävien tärkeysjärjestystä virasto ottaa huomioon muun ohella sen, millaisia potentiaalisesti kilpailua rajoittavia vaikutuksia menettelyyn sisältyy, kuinka laajasti kyseinen menettelytapa on käytössä ja kuinka merkittävään taloudelliseen toimintaan tai osuuteen taloudellisesta toiminnasta rajoitus liittyy.
11. Viraston tavoitteena on lainsäädännössä tarkoitetulla tavalla puuttua kansantalouden kannalta merkittävimpiin kilpailunrajoituksiin, joilla on markkinamekanismin yleisen toimivuuden kannalta merkittävä haitallinen vaikutus. Toimenpidepyynnössä ei ole viraston saamien tietojen valossa kysymys tällaisesta tilanteesta. Toimenpidepyynnön kohteena oleva menettely on rajoittunut Äänekoskelle ja rajoituksen kohteena oleva markkina on liikevaihdoltaan pieni. KKV:n arvion mukaan toimenpidepyynnön kohteena oleva menettely on siten kansantaloudelliselta merkitykseltään vähäinen.
12. Edellä kuvatuin perustein virasto jättää asian tutkimatta.
13. KKV:n päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä asiassa käsitellyn toiminnan olevan kilpailulain vastaista, Kilpailuvirasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1, 31 ja 32 §

3.2.2014

Lisätiedot

Lisätietoja antaa tutkimuspäällikkö Sanna Syrjälä, p. 09-7314 3385 sanna.syrjala@kkv.fi.

Johtaja

Kirsi Leivo

Tutkimuspäällikkö

Sanna Syrjälä